

АНАЛІТИЧНА ДОВІДКА про пожежі та їх наслідки в Україні за січень 2023 року

Загальні дані про пожежі

Інститутом державного управління та наукових досліджень з цивільного захисту проаналізовано інформацію про пожежі за звітний період, що надійшла від територіальних органів ДСНС відповідно до пункту 9 «Інструкції по роботі з Карткою обліку пожежі», затвердженої наказом ДСНС від 16.08.2017 № 445 «Про забезпечення ведення обліку пожеж та їх наслідків».

Так, підрозділами територіальних органів ДСНС упродовж січня 2023 року в Україні зареєстровано 3 959 пожеж. Порівняно з аналогічним періодом 2022 року кількість пожеж зменшилася на 6,2 %; збільшення кількості пожеж спостерігається у будинках і спорудах сільськогосподарського призначення (збільшення у 7,4 рази), у будівлях виробничого призначення (збільшення у 2,0 рази), будівлях об'єктів торгівлі і харчування (+51,9 %), соціально-культурних, громадських та адміністративних будівлях (+21,8 %), природних екосистемах (збільшення у 3,3 рази), що головним чином є наслідком бойових дій із російськими збройними формуваннями.

Унаслідок пожеж загинуло 283 людини, у тому числі 14 дітей; 173 людини отримали травми, у тому числі 27 дітей.

Кількість загиблих унаслідок пожеж збільшилася на 10,5 %; кількість травмованих на пожежах збільшилася на 12,3 %. Кількість дітей і підлітків до 18 років, які загинули внаслідок пожеж, збільшилася у 2 рази; кількість дітей і підлітків до 18 років, травмованих на пожежах, збільшилася у 2,1 раза.

Матеріальні втрати від пожеж склали 11 млрд 31 млн 444 тис. грн (із них прямі збитки становлять 3 млрд 344 млн 810 тис. грн; побічні – 7 млрд 686 млн 634 тис. грн).

Матеріальні втрати від пожеж збільшилися в 11,2 рази (прямі збитки збільшилися в 12,5 рази; побічні збитки збільшилися у 10,6 рази); кількість знищеного зерна збільшилася у 955,0 разів (5730 тон проти 6 тон); кількість загиблих свійських птахів збільшилася у 6,3 рази (2 076 од. проти 332 од.); кількість загиблих свійських тварин збільшилася на 40,0 % (56 гол. проти 40 гол.); кількість знищених і пошкоджених будинків (споруд) збільшилася на 17,4 % (2 674 од. проти 2 278 од.); збільшилася кількість знищених і пошкоджених транспортних засобів (техніки) на 3,6 % (374 од. проти 361 од.); кількість знищеного хліба на корені та у валках становить 1 310 га проти 0 га; при цьому кількість знищених кормів зменшилася на 62,1 % (166 тони проти 437 тон).

Щодня в Україні, в середньому, виникало 128 пожеж, матеріальні втрати від яких склали 355 млн 853 тис. гривень. Кожного дня внаслідок пожеж гинули 9 людей і 5 людей отримували травми, вогнем знищувалось або пошкоджувалось 86 будівель (споруд) і 12 одиниць техніки.

Прямі збитки від однієї пожежі становили 845 тис. гривень.

Статистичні показники стану з пожежами в Україні за січень 2023 року порівняно з січнем 2022 року наведено в таблиці 1.

Таблиця 1 – Статистичні показники стану з пожежами в Україні за січень 2023 року порівняно з січнем 2022 року*

№ з/п	Назва показників	2023 рік	2022 рік	Тенденція по країні, +/-, у %	% від загальної кількості
Загальні дані про пожежі					
1	Кількість пожеж (од.)	3959	4219	-6,2	–
2	Збитки прямі (тис. грн)	3344810	267180	у 12,5 рази	–
3	Збитки побічні (тис. грн)	7686634	724082	у 10,6 рази	–
4	Загинуло людей унаслідок пожеж	283	256	10,5	–
–	у т.ч. дітей і підлітків до 18 років	14	7	у 2,0 рази	4,9
5	Загинуло людей унаслідок пожеж у містах	171	122	40,2	60,4
6	Загинуло людей унаслідок пожеж у селах	112	134	-16,4	39,6
7	Травмовано людей на пожежах	173	154	12,3	-
–	у т.ч. дітей та підлітків до 18 років	27	13	у 2,1 раза	15,6
–	у т.ч. у містах	130	110	18,2	75,1
8	Знищено, пошкоджено будівель і споруд (од.)	2674	2278	17,4	–
9	Знищено, пошкоджено техніки (од.)	374	361	3,6	–
10	Загинуло людей унаслідок пожеж, на 100 тис. населення	0,7	0,6	16,7	–
11	Кількість пожеж на 10 тис. населення	1,0	1,0	0,0	–
12	Збитки прямі на 10 тис. населення (тис. грн)	813,2	64,3	у 12,6 рази	–
13	Кількість пожеж у містах	2414	2577	-6,3	61,0
14	Кількість пожеж у селах	1545	1642	-5,9	39,0
15	Кількість пожеж на об'єктах, на яких здійснюється державний нагляд (контроль)	297	171	73,7	7,5
–	у т.ч. на підприємствах, в організаціях, закладах	297	170	74,7	7,5
Об'єкти пожеж					
1	Будівлі виробничого призначення	77	38	у 2,0 рази	2,0
2	Будівлі об'єктів торгівлі і харчування	79	52	51,9	2,0
3	Соціально-культурні, громадські та адміністративні споруди	67	55	21,8	1,7
4	Споруди сільськогосподарського призначення	52	7	у 7,4 рази	1,3
5	Будинки та споруди житлового призначення	2784	2833	-1,7	70,3
–	у т.ч. житлові будинки	1894	1852	2,3	47,8
6	Природні екосистеми	20	6	у 3,3 рази	0,5
7	Відкриті території	496	700	-29,1	12,5
8	Транспортні засоби	199	303	-34,3	5,0
9	Інші об'єкти	185	225	-17,8	4,7
Причини виникнення пожеж					
1	Підпали	84	118	-28,8	2,1
2	Несправність виробничого обладнання	18	7	у 2,6 рази	0,4
3	Порушення правил ПБ при влаштуванні та експлуатації електроустановок	985	1057	-6,8	24,9
4	Порушення правил ПБ при влаштуванні та експлуатації печей, ТГ агрегатів та установок	699	975	-28,3	17,7
5	Необережне поводження з вогнем	1321	1693	-22,0	33,4
6	Пустощі дітей з вогнем	12	9	33,3	0,3
7	Порушення технології виробництва та правил експлуатації транспортних засобів	147	208	-29,3	3,7
8	Вибухи, внаслідок бойових дій	523	2	у 261,5 рази	13,2
9	Інші причини	170	150	13,3	4,3

***Примітки:**

- 1) без урахування пожеж, що виникли на об'єктах міністерств, інших центральних органів виконавчої влади, що відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 26.12.03 № 2030 здійснюють їх облік самостійно;
- 2) без урахування пожеж, що виникли на тимчасово окупованих територіях Донецької та Луганської областей і територіях Автономної Республіки Крим та міста Севастополь;
- 3) без урахування пожеж, що виникли на територіях окремих районів регіонів України, що зазнали впливу російської військової агресії станом на 01 лютого 2023 року.

На рисунку 1 наведено основні показники, що характеризують стан із пожежами в державі у січні 2023 року порівняно з січнем 2022 року.

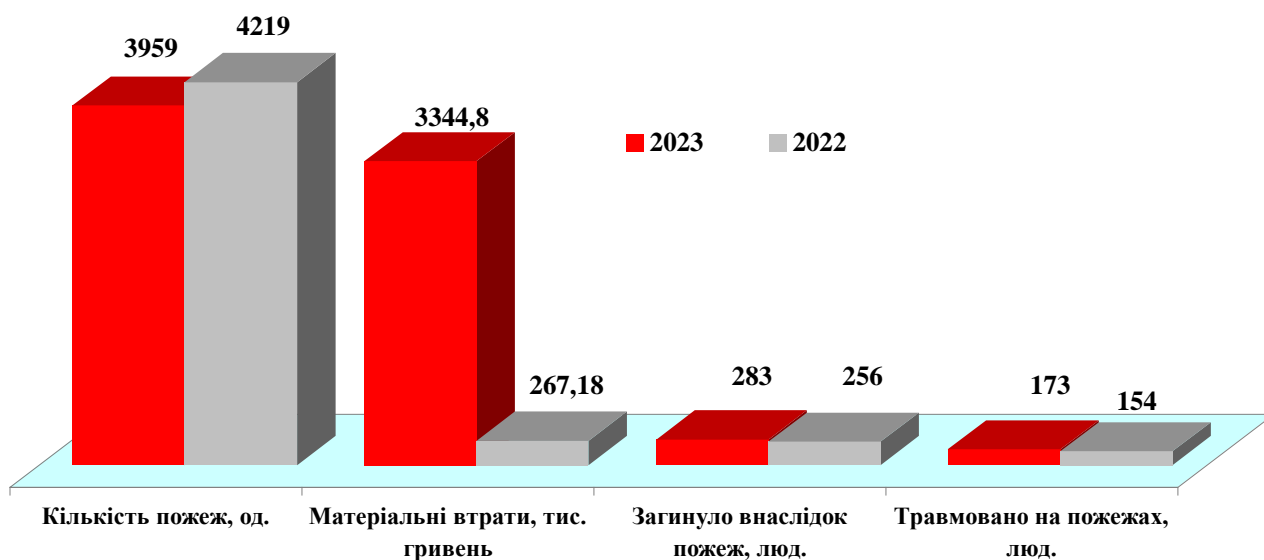

Рисунок 1 – Основні показники, що характеризують стан із пожежами в державі за січень 2023 року, порівняно з аналогічним періодом 2022 року

На рисунку 2 наведено ранжування регіонів України за кількістю пожеж у січні 2023 року порівняно з аналогічним періодом 2022 року.

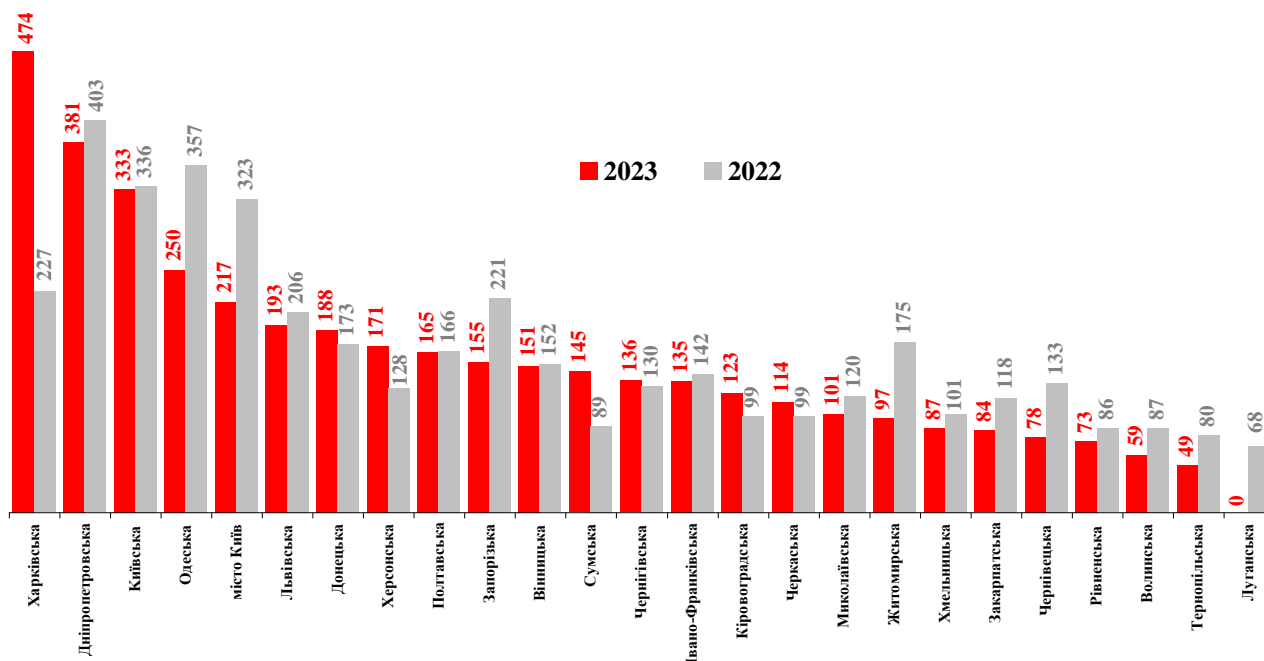

Рисунок 2 – Ранжування регіонів України за кількістю пожеж у січні 2023 року порівняно з аналогічним періодом 2022 року

За загального зменшення кількості пожеж в Україні (-6,2 %) у січні 2023 року порівняно з аналогічним періодом 2022 року їх збільшення зареєстровано у Харківській (збільшення у 2,1 раза), Сумській (+62,9 %), Херсонській (+33,6 %), Кіровоградській (+24,2 %), Черкаській (+15,2 %), Донецькій (+8,7 %) та Чернігівській (+4,6 %) областях.

На розподіл кількості пожеж суттєво впливає інтенсивність бойових дій у межах окремих регіонів України, їх часткова окупація російськими збройними формуваннями, а також переміщення населення та промислових потужностей зі східних регіонів на захід країни.

Упродовж січня 2023 року підрозділами територіальних органів ДСНС під час гасіння пожеж було врятовано 292 людини (+82,5 % порівняно з аналогічним періодом 2022 року), у тому числі 37 дітей (+48,0 %); крім того, на пожежах врятовано 1 744 будівлі та споруди (-11,7 %), 112 одиниць техніки (-32,9 %); загалом збережено матеріальних цінностей на суму близько 1,6 млрд грн (збільшення у 2,8 рази).

Пожежі у містах (сmt) і сільській місцевості

Упродовж січня 2023 року у містах і селищах міського типу та поза межами міських населених пунктів України (далі – у містах) зареєстровано 2 414 пожеж, що становить 61,0 % від загальної кількості пожеж; порівняно з аналогічним періодом минулого року їх кількість зменшилася на 6,3 %.

За загального зменшення кількості пожеж у містах, їх збільшення зареєстровано у Харківській (+57,8 %), Сумській (+53,6 %), Херсонській (+52,8 %), Кіровоградській (+36,4 %), Вінницькій (+33,9 %), Черкаській (+20,5 %), Донецькій (7,9 %), Чернігівській (+6,6 %), Івано-Франківській (+4,9 %), Львівській (+3,5 %) та Київській (+0,7 %) областях.

Питома вага пожеж у містах перевищує середнє значення по державі у 8 областях України (таблиця 2).

Таблиця 2 – Области України, в яких питома вага пожеж у містах і селищах міського типу та поза межами міських населених пунктів перевищує середньодержавний показник

№ з/п	Назва області	2023 рік	2022 рік	Питома вага від загальної кількості, у %
1	Запорізька	134	171	86,5
2	Донецька	151	140	80,3
3	Дніпропетровська	294	342	77,2
4	Кіровоградська	90	66	73,2
5	Одеська	169	219	67,6
6	Миколаївська	68	72	67,3
7	Херсонська	110	72	64,3
8	Львівська	119	115	61,7
Всього в Україні:		2414	2577	61,0

Унаслідок пожеж у містах загинула 171 людина (+40,2 %), що становить 60,4 % від загальної кількості загиблих; травмовано 130 людей (+18,2 %), що становить 75,1 % від загальної кількості травмованих. Смертність дітей унаслідок пожеж у містах склала – 11, у січні 2022 року загинула 1 дитина; травмовано на пожежах у містах – 23 дитини, у січні 2022 року травмовано 7 дітей.

Прямі збитки від пожеж у містах збільшилися у 18,6 рази та склали 2 млрд 671 млн 825 тис. грн, що становить 79,9 % від загальної кількості прямих збитків.

У січні 2023 року у сільській місцевості та поза межами сільських населених пунктів України (далі – у селах) зареєстровано 1 545 пожеж що становить 39,0 % від загальної кількості пожеж; порівняно з аналогічним періодом 2022 року їх кількість зменшилася на 5,9 %.

За загального зменшення кількості пожеж у селах їх збільшення зареєстровано у Харківській (збільшення у 3,5 рази), Сумській (+78,8 %), Дніпропетровській (+42,6 %), Полтавській (+20,0 %), Донецькій (+12,1 %), Черкаській (+10,9 %), Херсонській (+8,9 %), Хмельницькій (+6,3 %) та Чернігівській (+2,9 %) областях.

Питома вага пожеж у селах перевищує середнє значення по державі у 15 областях України (таблиця 3).

Таблиця 3 – Области України, в яких питома вага пожеж у сільській місцевості та поза межами сільських населених пунктів перевищує середньодержавний показник

№ з/п	Назва області	2023 рік	2022 рік	Питома вага від загальної кількості, у %
1	Рівненська	44	55	60,3
2	Чернівецька	47	70	60,3
3	Хмельницька	51	48	58,6
4	Полтавська	96	80	58,2
5	Тернопільська	28	52	57,1
6	Київська	186	190	55,9
7	Черкаська	61	55	53,5
8	Івано-Франківська	71	81	52,6
9	Волинська	31	48	52,5
10	Чернігівська	71	69	52,2
11	Житомирська	49	101	50,5
12	Вінницька	72	93	47,7
13	Закарпатська	40	73	47,6
14	Харківська	212	61	44,7
15	Сумська	59	33	40,7
Всього в Україні:		1545	1642	39,0

Унаслідок пожеж у селах загинули 112 людей (-16,4 %), що становить 39,6 % від загальної кількості загиблих; травмовано 43 людини (-2,3 %), що становить 24,9 % від загальної кількості травмованих. Смертність дітей унаслідок пожеж у селах склала – 3, у січні 2022 року загинуло 6 дітей; травмовано на пожежах у селах – 4 дітей, у січні 2022 року травмовано 6 дітей.

Прямі збитки від пожеж у селах збільшилися у 5,5 рази та склали 672 млн 985 тис. грн, що становить 20,1 % від загальної кількості прямих збитків.

Стан із загибеллю людей унаслідок пожеж

Упродовж січня 2023 року внаслідок пожеж загинуло 283 людини, із них 14 дітей.

Порівняно з аналогічним періодом 2022 року їх кількість збільшилася на 27 (283 проти 256) або на 10,5 %; кількість дітей збільшилася на 7 (14 проти 7) або на 2 рази.

У січні 2023 року за загального збільшення кількості дітей, загиблих унаслідок пожеж, їх зменшення зареєстровано у Вінницькій, Житомирській, Харківській (по 0 проти 1) та Чернігівській (0 проти 3) областях.

Ранжування регіонів України за кількістю загиблих унаслідок пожеж у січні 2023 року порівняно з аналогічним періодом 2022 року наведено на рисунку 3.

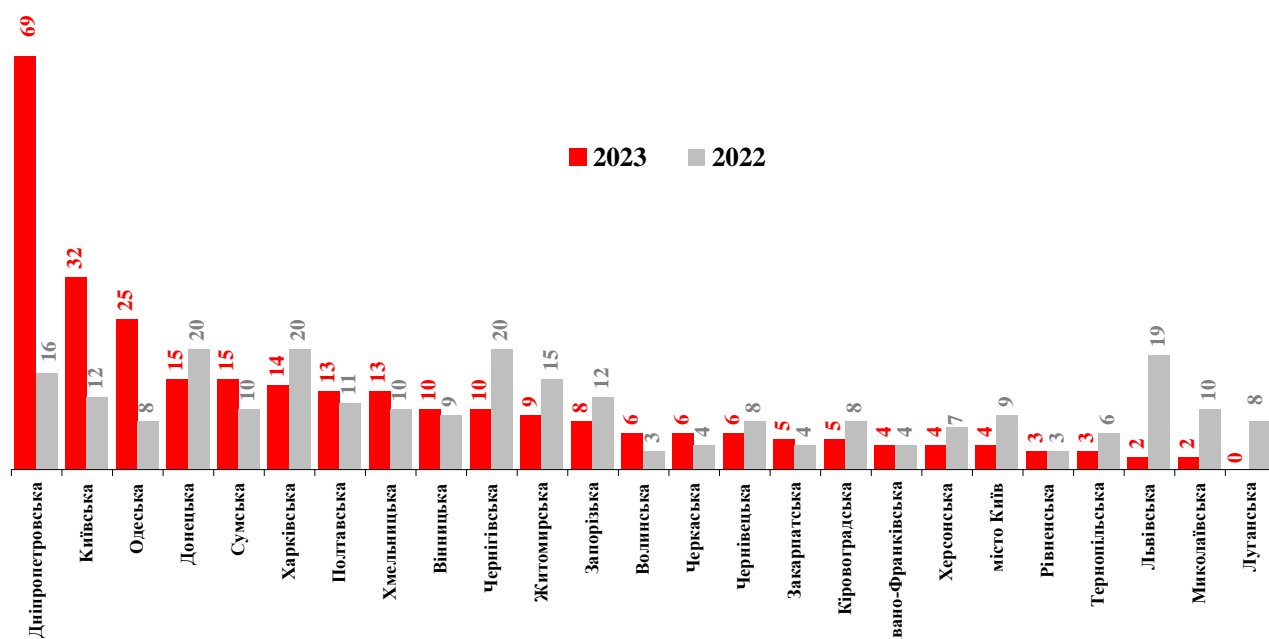

Рисунок 3 – Ранжування регіонів України за кількістю загиблих унаслідок пожеж у січні 2023 році порівняно з аналогічним періодом 2022 роком

Найбільшу кількість загиблих зареєстровано у будинках і спорудах житлового призначення, де загинуло 258 людей (+3,6 % або 91,2 % від загальної кількості загиблих унаслідок пожеж), із яких 245 людей (+12,9 % або 86,6 % від загальної кількості загиблих унаслідок пожеж) загинуло безпосередньо у житлових будинках. Найбільшу кількість загиблих людей у будинках і спорудах житлового сектору зареєстровано у Київській (254) та Дніпропетровській (246) областях.

Під час пожеж на транспортних засобах загинуло 12 людей (збільшення у 12 разів або 1,3 % від їх загальної кількості). У соціально-культурних, громадських та адміністративних спорудах загинуло 5 людей або 1,8 % від їх загальної кількості. У будинках та спорудах сільськогосподарського призначення загинуло 3 людей або 1,1 % від їх загальної кількості. У будівлях виробничого призначення та будівлях торгівлі і харчування загинуло по

1 людині або по 0,4 % від їх загальної кількості. У січні 2022 року загибелі на цих об'єктах зареєстровано не було. На інших об'єктах загинуло 3 людини (-40,0 % або 1,1 % від їх загальної кількості).

Ранжування основних причин виникнення пожеж за кількістю людей, загиблих унаслідок пожеж, у січні 2023 року порівняно з аналогічним періодом 2022 року наведено на рисунку 4.

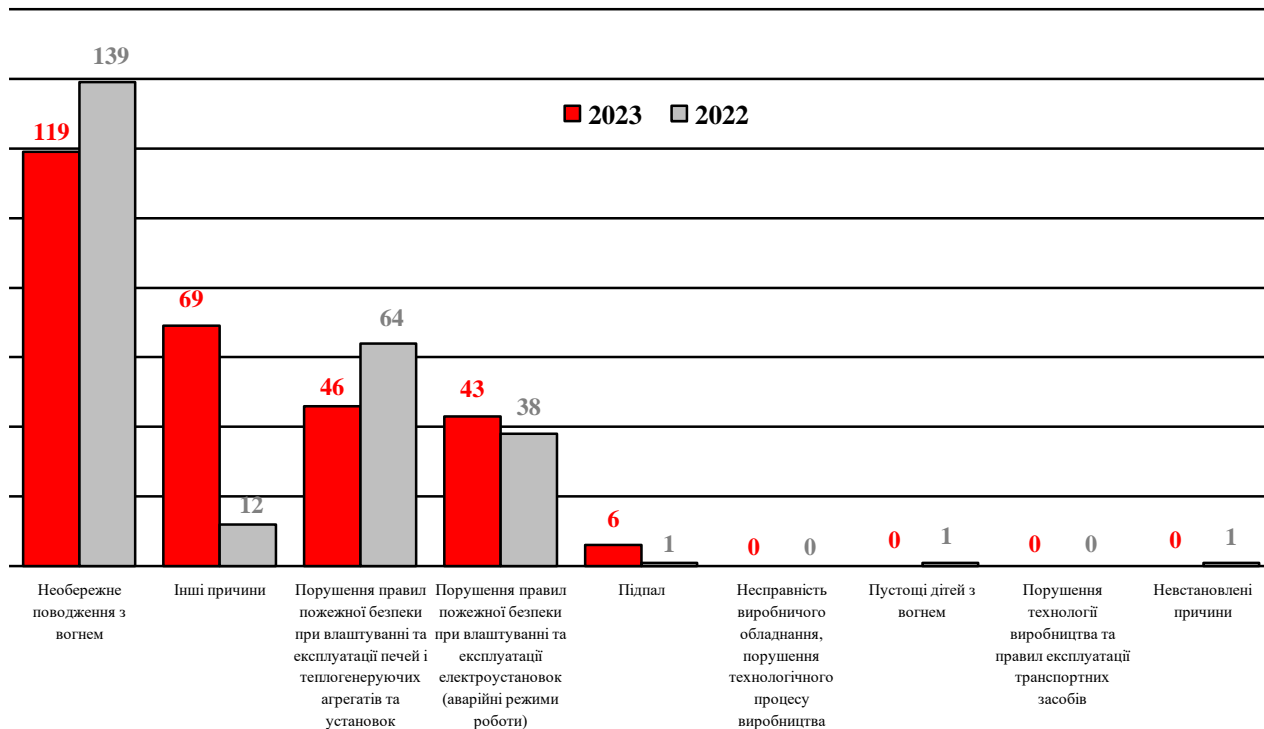

Рисунок 4 – Ранжування основних причин виникнення пожеж за кількістю людей, загиблих унаслідок пожеж, у січні 2023 року порівняно з аналогічним періодом 2022 року

Порівняно з аналогічним періодом 2022 року спостерігається збільшення кількості загиблих людей унаслідок пожеж, причиною яких стали: вибухи (входить до групи «Інші пожежі»); порушення правил пожежної безпеки при влаштуванні та експлуатації електроустановок (+13,2 %); підпали (збільшення у 6 разів). Зменшення кількості загиблих спостерігається з причин виникнення пожеж: порушення правил влаштування та експлуатації печей, теплогенеруючих агрегатів та установок – на 28,1 %; необережного поводження з вогнем – на 14,4 %.

Для прикладу, найрезонанснішою подією, пов'язаною з пожежею, масовою загибеллю та травмуванням людей у січні 2023 року стало влучення ракети у житловий будинок у м. Дніпро під час масованого авіаційного удару російськими окупантами по території України.

Подія мала місце 14 січня 2023 року о 15 год 43 хв у дев'ятиповерховому житловому будинку за адресою: м. Дніпро, Соборний район, вул. Набережна Перемоги, 118.

Унаслідок артилерійського влучання частково зруйновано конструкції 2 під'їздів з 9 по 2 поверхи та виникла пожежа на місці руйнування. Внаслідок події, пов'язаної з пожежею, загинули 46 людей, із них 6 дітей; унаслідок руйнування будівлі травмування зазнали 12 людей, із яких 1 дитина. Аварійно-рятувальними підрозділами ДСНС врятовано 39 людей, із яких 6 дітей.

Відповідно до встановлених вимог, всі особи, загиблі внаслідок події, пов'язаної з пожежею, взяті на облік до отримання висновків судово-медичної експертизи про причину смерті. Гасіння пожежі тривало з 15 год 52 хв 14.01.2023 по 15 год 32 хв 15.01.2023. До участі в ліквідації наслідків події залучались 27 одиниць техніки, 99 чоловік особового складу, а також 3 ланки ГДЗС.

Упродовж січня 2023 року зареєстровано 219 пожеж (-3,5 % або 5,5 % від загальної кількості пожеж) із загибеллю людей.

Розподіл кількості пожеж із загибеллю людей за типами населених пунктів у січні 2023 року порівняно з аналогічним періодом 2022 року наведено у таблиці 4.

Таблиця 4 – Розподіл кількості пожеж із загибеллю людей за типами населених пунктів у січні 2023 року порівняно з аналогічним періодом 2022 року

№ з/п	Тип населеного пункту	Кількість пожеж		+/-, у %	Питома вага, %
		2023	2022		
1	Сільській населений пункт	102	118	-13,6	46,6
2	Місто	101	80	26,3	46,1
3	Селище міського типу	16	26	-38,5	7,3
4	Поза межами сільського населеного пункту	0	3	-100,0	0,0
5	Поза межами міського населеного пункту	0	0	0,0	0,0
6	Відселена зона	0	0	0,0	0,0
Всього в Україні:		219	227	-3,5	–

Як показує таблиця 4 найбільша кількість пожеж із загибеллю людей виникла у сільських населених пунктах.

Розподіл кількості пожеж із загибеллю людей за видами об'єктів у січні 2023 року порівняно з аналогічним періодом 2022 року наведено у таблиці 5.

Таблиця 5 – Розподіл кількості пожеж із загибеллю людей за видами об'єктів у січні 2023 року порівняно з аналогічним періодом 2022 року

№ з/п	Об'єкт виникнення пожежі	Кількість пожеж		+/-, у %	Питома вага, %
		2023	2022		
1	Сільській житловий будинок	91	105	-13,3	41,6
2	Міський житловий будинок	88	63	39,7	40,2
3	Будинок смт	15	22	-31,8	6,8
4	Літня кухня	8	12	-33,3	3,7
5	Відкрита територія	0	1	-100,0	0,0
6	Господарча споруда	4	7	-42,9	1,8
7	Дачний будинок	0	3	-100,0	0,0
8	Легковий автомобіль	1	1	0,0	0,5
9	Приватний гараж	0	3	-100,0	0,0
10	Виробничі цехи	1	0	–	0,5
11	Інший об'єкт	11	10	10,0	4,9
Всього в Україні:		219	227	-3,5	–

У таблиці 6 наведено розподіл кількості пожеж із загибеллю людей за місцем їх виникнення у січні 2023 року порівняно з аналогічним періодом 2022 року.

Таблиця 6 – Розподіл кількості пожеж із загибеллю людей за місцем їх виникнення у січні 2023 року порівняно з аналогічним періодом 2022 року

№ з/п	Місце виникнення пожежі	Кількість пожеж		+/-, у %	Питома вага, %
		2023	2022		
1	Житлова кімната	147	136	8,1	67,1
2	Підлога	19	28	-32,1	8,7
3	Кухня	17	19	-10,5	7,8
4	Стіна, перегородка	5	7	-28,6	2,3
5	Перекриття стелі	4	13	-69,2	1,8
6	Веранда, тераса	2	3	-33,3	0,9
7	Коридор	4	2	у 2 рази	1,8
8	Горище	4	1	у 4 рази	1,8
9	Покрівля	1	0	–	0,5
10	Побутове приміщення	1	2	-50,0	0,5
11	Підвал	1	0	–	0,5
12	Відсік двигуна	0	0	0,0	0,0
13	Інше місце	14	16	-12,5	6,3
Всього в Україні:		219	227	-3,5	–

Розподіл кількості пожеж із загибеллю людей за причинами їх виникнення у січні 2023 року порівняно з аналогічним періодом 2022 року наведено у таблиці 7.

Таблиця 7 – Розподіл кількості пожеж із загибеллю людей за причинами їх виникнення у січні 2023 року порівняно з аналогічним періодом 2022 року

№ з/п	Причина виникнення пожежі	Кількість пожеж		+/-, у %	Питома вага, %
		2023	2022		
1	Необережність під час паління	86	92	-6,5	39,3
2	Інша причина необережного поводження з вогнем	26	32	-18,8	11,9
3	ПППБ при експлуатації печей та ТГ	35	27	29,6	16,0
4	Коротке замикання електромережі	40	57	-29,8	18,3
5	ПППБ при експлуатації електропобутових приладів	5	6	-16,7	2,3
6	ПППБ при експлуатації електропобутових газових, гасових та бензинових приладів	3	3	0,0	1,4
7	ППМ електроустановок та електромереж	0	0	0,0	0,0
8	Несправність електричної системи автомобіля	0	0	0,0	0,0
9	Інша причина	24	10	у 2,4 рази	10,8
Всього в Україні:		219	227	-3,5	–

Розподіл кількості загиблих унаслідок пожеж людей за соціальним статусом у січні 2023 року порівняно з аналогічним періодом 2022 року наведено у таблиці 8.

Таблиця 8 – Розподіл кількості загиблих унаслідок пожеж людей за соціальним статусом у січні 2023 року порівняно з аналогічним періодом 2022 року

№ з/п	Соціальний статус загиблого	Кількість загиблих		+/-, у %	Питома вага, %
		2023	2022		
1	Пенсіонер	128	117	9,4	45,2
2	Безробітний	52	89	-41,6	18,4
3	Робітник	15	18	-16,7	5,3
4	Особа без певного місця проживання	8	2	у 4 рази	2,8
6	Дитина дошкільного віку (до 6 років)	5	4	25,0	1,8
7	Домогосподарка	2	2	0,0	0,7
8	Студент	0	0	0,0	0,0
9	Соціальний статус не вказано	73	24	у 3 рази	25,8
Всього в Україні:		283	256	10,5	–

Розподіл кількості загиблих унаслідок пожеж людей за віком у січні 2023 року порівняно з аналогічним періодом 2022 року наведено у таблиці 9.

Таблиця 9 – Розподіл кількості загиблих унаслідок пожеж людей за віком у січні 2023 року порівняно з аналогічним періодом 2022 року

№ з/п	Вік загиблого	Кількість загиблих		+/-, у %	Питома вага, %
		2023	2022		
1	60 років та старше	128	124	3,2	45,2
2	від 40 до 60 років	68	98	-30,6	24,0
3	від 21 до 40 років	20	21	-4,8	7,1
4	до 7 років	15	4	у 3,8 рази	5,3
5	від 7 до 14 років	0	3	-100,0	0,0
6	від 18 до 21 року	0	2	-100,0	0,0
7	від 16 до 18 років	1	0	–	0,4
8	від 14 до 16 років	0	0	0,0	0,0
9	вік не вказано	51	4	у 12,8 рази	18,0
Всього в Україні:		283	256	10,5	–

Тож, як і торік, упродовж січня 2023 року найбільша кількість пожеж із загибеллю людей сталася у сільських житлових будинках, унаслідок яких найчастіше гинули пенсіонери та безробітні у віці від 60 років та старше.

Розподіл пожеж за об'єктами їх виникнення

На об'єктах, на яких здійснюється державний нагляд (контроль) у сфері техногенної та пожежної безпеки, впродовж січня 2023 року виникло 297 пожеж (+73,7 %), що становить 7,5 % від загальної кількості пожеж, унаслідок яких загинуло 10 людей (у січні 2022 року – 2 людини) та 3 людей отримали травми (у січні 2022 року – 2 людини).

Прямі збитки від цих пожеж збільшилися у 32,8 рази та склали 2 млрд 548 млн 535 тис. грн, що становить 76,2 % від загальної кількості прямих збитків; побічні збитки збільшилися у 39,0 разів та склали 5 млрд 650 млн 737 тис. грн, що становить 73,5 % від загальної кількості побічних збитків.

На рисунку 5 наведено ранжування регіонів України за кількістю пожеж на об'єктах, на яких здійснюється державний нагляд (контроль) у сфері техногенної та пожежної безпеки, у січні 2023 року порівняно з аналогічним періодом 2022 року.

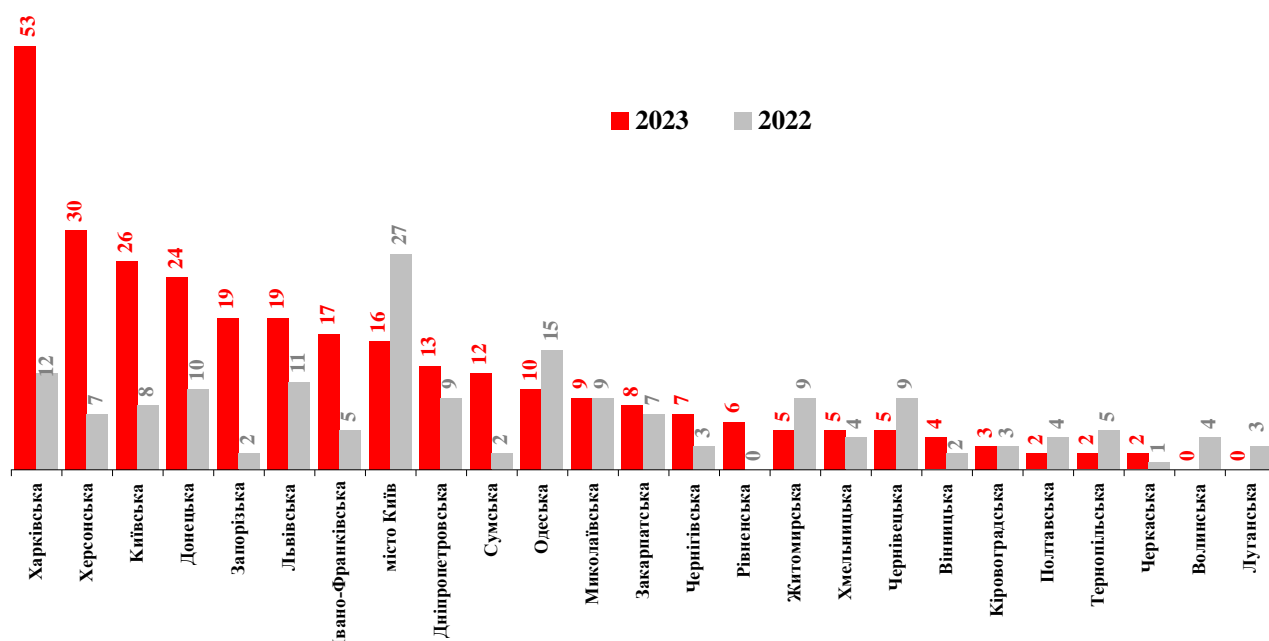

Рисунок 5 – Ранжування регіонів України за кількістю пожеж на об'єктах, на яких здійснюється державний нагляд (контроль) у сфері техногенної та пожежної безпеки, у січні 2023 року порівняно з аналогічним періодом 2022 року

У *будівлях виробничого призначення* виникло 77 пожеж (зростання у 2,0 рази), що становить 25,9 % від загальної кількості пожеж на об'єктах, на яких здійснюється державний нагляд (контроль) у сфері техногенної та пожежної безпеки. Прямі збитки збільшилися у 121,6 рази і становлять 1 млрд 988 млн 803 тис. грн (78,0 % від загальної суми прямих збитків на профілактуємих об'єктах). Побічні збитки становлять 4 млрд 848 млн 902 тис. грн (зростання у 126,2 рази; 85,8 % від суми побічних збитків на профілактуємих об'єктах). Враховуючи, що причини 68 % пожеж у будівлях виробничого призначення пов'язані з вибухами внаслідок влучення вибухонебечних предметів, наведені цифри підтверджують, що однією з основних цілей російської збройної агресії проти нашої країни є знищення виробничого потенціалу України.

У *будівлях об'єктів торгівлі і харчування* виникло 79 пожеж (+51,9 %), що становить 26,6 % від загальної кількості пожеж на об'єктах, на яких здійснюється державний нагляд (контроль) у сфері техногенної та пожежної безпеки. Прямі збитки становлять 85 млн 74 тис. грн (+74,0 %; 3,3 %). Побічні збитки становлять 152 млн 941 тис. грн (зростання у 2,1 раза; 2,7 %).

У спорудах соціально-культурного, громадського та адміністративного призначення виникло 67 пожеж (+21,8 %), що становить 22,6 % від загальної кількості пожеж на об'єктах, на яких здійснюється державний нагляд (контроль) у сфері техногенної та пожежної безпеки. Прямі збитки становлять 402 млн 334 тис. грн (зростання у 42,9 рази; 15,8 %). Побічні збитки становлять 542 млн 482 тис. грн (зростання у 23,9 рази; 9,6 %).

У будинках та спорудах сільськогосподарського призначення виникло 52 пожежі (зростання у 7,4 рази), що становить 17,5 % від загальної кількості пожеж на об'єктах, на яких здійснюється державний нагляд (контроль) у сфері техногенної та пожежної безпеки. Прямі збитки становлять 64 млн 497 тис. грн (зростання у 32,7 рази; 2,5 %). Побічні збитки становлять 81 млн 153 тис. грн (зростання у 19,9 рази; 1,4 %).

Найбільші показники росту відмічені в областях, на території яких або проводились активні бойові дії, або по територіям яких окупаційними військами здійснювалося масоване артилерійське враження.

У будинках та спорудах житлового призначення виникло 2 784 пожежі (-1,7%; 70,3 % від загальної кількості пожеж).

Прямі збитки збільшились у 4,3 рази і становлять 672 млн 71 тис. грн, що складає 20,1 % від загальної суми прямих збитків. Побічні збитки склали 1 млрд 350 млн 75 тис. грн (зростання у 3,1 рази; 23,9 % від загальної суми побічних збитків).

Зокрема, безпосередньо у житлових будинках виникло 1 894 пожежі (+2,3 %), що становить 47,8 % від загальної кількості пожеж або 68,0 % від кількості пожеж у будинках та спорудах житлового призначення.

На транспортних засобах виникло 199 пожеж (-34,3 %; 5,0 % від загальної кількості пожеж). Прямі збитки склали 21 млн 792 тис. грн (-24,3 %; 0,7 % від загальної кількості прямих збитків). Побічних збитків цими пожежами нанесено на суму 62 млн 783 тис. грн (+9,8 %; 0,9 % від загальної кількості побічних збитків).

Для прикладу, найбільша кількість травмованих у січні зареєстрована на пожежі, що виникла 18 січня о 08:20 у м. Бровари Київської області внаслідок падіння вертольоту ЕС-225, подальшого пошкодження будівлі дитячого навчального закладу з послідуємим загоранням конструктивних елементів у чотирнадцятиповерховому житловому будинку та 3 легкових автомобілів.

25 людей, із них 11 дітей.

О 09:06 пожежу в будівлі було локалізовано на площі 500 м², а о 09:28 – ліквідовано. Всього внаслідок події загинуло 14 людей, із них 1 дитина, постраждало

У природних екосистемах виникло 20 пожеж (зростання у 3,3 рази), що становить 0,5 % від загальної кількості пожеж. Прямі збитки становлять 39 млн

488 тис. грн (зростання в 33,9 рази; 1,2 %). Побічні збитки становлять 39 млн 488 тис. грн (зростання у 21,3 рази; 0,5 %).

Суттєве збільшення кількості пожеж у екосистемах обумовлено реєстрацією інформації про пожежі на полях зернових і технічних культур за заявами громадян на деокупованій території Херсонської області.

На **відкритих територіях** виникло 496 пожеж (-29,1 %), що становить 12,5 % від загальної кількості пожеж. Прямі збитки становлять 746 тис. грн (+82,6 %; 0,02 % від загальної суми прямих збитків). Побічні збитки становлять 471 млн 712 тис. грн (збільшення у 7,6 рази; 6,1 % від загальної суми побічних збитків).

Зокрема, кількість пожеж на територіях житлової забудови, приватних домоволодінь та поза межами населених пунктів зменшилася на 25,0 % та 57,5 % відповідно.

Розподіл пожеж за причинами їх виникнення

Показники причин виникнення пожеж у 2022 році, підготовка цієї аналітичної довідки вказують на необхідність виокремлення в окрему групу причин виникнення пожеж, пов'язаних з фактом збройної агресії російської федерації проти України. Так, відповідно до вимог «Інструкції по роботі з Карткою обліку пожежі», затвердженої наказом ДСНС від 16.08.2017 № 445 «Про забезпечення ведення обліку пожеж та їх наслідків», територіальні органи ДСНС при здійсненні обліку пожеж такі події відносять до групи причин «вибух» або «інші причини». При цьому, переважна більшість пожеж (95,7 %), кодифікованих підрозділами територіальних органів ДСНС як «інші причини», пов'язана саме з веденням бойових дій російськими військами на території України (потрапляння боєприпасів та їх уламків, вибухи внаслідок потрапляння боєприпасів, ракетні обстріли, обстріли стрілецькою зброєю); також з веденням бойових дій пов'язана більшість пожеж (91,8 %), кодифікованих як «вибух».

З огляду на зазначене, впродовж січня 2023 року основними причинами виникнення пожеж є:

- 1) необережне поводження з вогнем – 1 321 випадок (-22,0 %);
- 2) порушення правил пожежної безпеки при влаштуванні та експлуатації електроустановок (аварійні режими роботи) – 985 випадків (-6,8 %);
- 3) порушення правил пожежної безпеки при влаштуванні та експлуатації печей, теплогенеруючих агрегатів та установок – 699 випадків (-28,3 %);
- 4) вибухи, внаслідок бойових дій – 523 випадки (зростання у 261,5 рази);
- 5) порушення технологій виробництва та правил експлуатації транспортних засобів – 147 випадків (-29,3 %);
- 6) підпали – 84 випадки (-28,8 %);
- 7) невстановлені причини – 21 випадок (зростання у 2,1 раза);
- 8) несправність виробничого обладнання, порушення технологічного процесу виробництва – 18 випадків (зростання у 2,6 рази);
- 9) пустощі дітей з вогнем – 12 випадків (+33,3 %).

Виокремлюючи причину виникнення пожеж, пов'язану з вибухами внаслідок бойових дій в окрему групу, слід відзначити, що від «інших причин» у січні 2023 року виникло 149 випадків пожеж (+6,4 %).

Ранжування основних причин виникнення пожеж за абсолютною їх кількістю в державі у січні 2023 року порівняно з аналогічним періодом 2022 року наведено на рисунку 6.

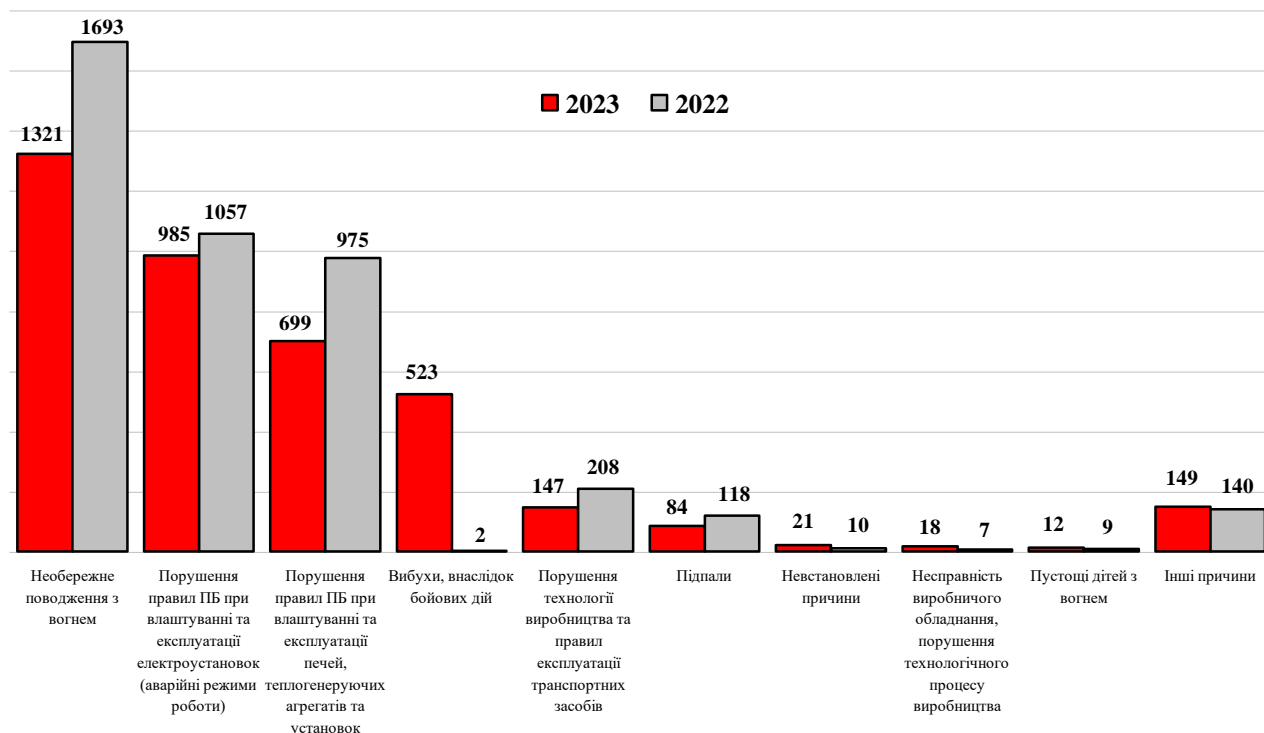

Рисунок 6 – Ранжування основних причин виникнення пожеж за абсолютною їх кількістю в державі у січні 2023 року порівняно з аналогічним періодом 2022 року

Тож, у січні 2023 року збільшення кількості пожеж спостерігається з причин: *вибухів, унаслідок бойових дій* (зростання у 261,5 рази), *несправності виробничого обладнання, порушення технологічного процесу виробництва* (зростання у 2,6 рази), *пустощів дітей з вогнем* (+33,3 %), *інших причин* (зростання у 4,7 рази) і від *невстановлених причин* (зростання у 2,1 рази).

Висновки

За результатами порівняльного аналізу поточного стану з пожежами та їх наслідками у січні 2023 року з аналогічним періодом 2022 року встановлено зменшення кількості пожеж на 6,2 %; разом із тим, кількість людей, загинувших унаслідок пожеж, збільшилася на 10,5 %, із них дітей – у 2 рази; кількість людей, травмованих на пожежах, – на 12,3 %, із них дітей – у 2,1 рази; матеріальні втрати – в 11,1 рази.

Упродовж січня 2023 року підрозділами територіальних органів ДСНС зареєстровано 3 959 пожеж.

За загального зменшення кількості пожеж їх збільшення зареєстровано у Харківській (збільшення у 2,1 раза), Сумській (+62,9 %), Херсонській (+33,6 %), Кіровоградській (+24,2 %), Черкаській (+15,2 %), Донецькій (+8,7 %) та Чернігівській (+4,6 %) областях.

На розподіл кількості пожеж суттєво впливає інтенсивність бойових дій у межах окремих регіонів України, їх часткова окупація російськими збройними формуваннями, а також переміщення населення та промислових потужностей зі східних регіонів на захід країни.

Унаслідок пожеж загинуло 283 людини, у тому числі 14 дітей; 173 людини отримали травми, у тому числі 27 дітей. Сорок шість людей, з яких 6 дітей із зазначеної кількості загиблих взяті на облік за фактом події, пов'язаної з пожежею, що сталася внаслідок авіаційного удару російськими окупантами по житловому будинку в м. Дніпро.

Матеріальні втрати від пожеж склали 11 млрд 31 млн 444 тис. грн, у тому числі прямі збитки становлять 3 млрд 344 млн 810 тис. грн (зростання у 12,5 рази); побічні – 7 млрд 686 млн 634 тис. грн (зростання у 10,6 рази).

У містах і селищах міського типу та поза межами міських населених пунктів України зареєстровано 2 414 пожеж; порівняно з січнем 2022 року їх кількість зменшилася на 6,3 %; загинула 171 людина (+40,2 %), що становить 60,4 % від загальної кількості загиблих; травмовано 130 людей (+18,2 %), що становить 75,1 % від загальної кількості травмованих.

У сільській місцевості та поза межами сільських населених пунктів зареєстровано 1 545 пожеж; порівняно з січнем 2022 року їх кількість зменшилася на 5,9 %; загинуло 112 людей (-16,4 %), що становить 39,6 % від загальної кількості загиблих; травмовано 43 людини (-2,3 %), що становить 24,9 % від загальної кількості травмованих.

У будівлях і спорудах житлового сектору виникло 2 784 пожежі (-1,7 %), внаслідок яких загинуло 258 людей (+3,6 %).

На об'єктах, на яких здійснюється державний нагляд (контроль) у сфері техногенної та пожежної безпеки, виникло 297 пожеж (+73,7 %). На підприємствах, в організаціях, закладах: приватної власності виникло 195 пожеж (зростання у 2,1 раза); колективної власності – 50 пожеж (+25 %); комунальної (муніципальної) власності – 36 пожеж (+80,0 %); загальнодержавної власності – 15 пожеж (дорівнює показнику 2022 року). Унаслідок цих пожеж загинуло 10 людей (зростання у 5,0 разів) та 3 людей отримали травми (+50,0 %).

За загального зростання кількості пожеж на об'єктах, на яких здійснюється державний нагляд (контроль) у сфері техногенної та пожежної безпеки, їх зниження зареєстровано у 7 регіонах України, а саме: Волинській (пожеж не зареєстровано), Тернопільській (-60,0 %), Полтавській (-50,0 %), Житомирській і Чернівецькій (по -44,4 %), Одеській (-33,3 %) областях і місті Києві (-40,7 %).

Основними причинами виникнення пожеж були:

- необережне поводження з вогнем – 1 321 випадок (-22,0 %);

- порушення правил пожежної безпеки при влаштуванні та експлуатації електроустановок (аварійні режими роботи) – 985 випадків (-6,8 %);
- порушення правил пожежної безпеки при влаштуванні та експлуатації печей, теплогенеруючих агрегатів та установок – 699 випадків (-28,3 %);
- вибухи, внаслідок бойових дій – 523 випадки (зростання у 261,5 рази);
- порушення технологій виробництва та правил експлуатації транспортних засобів – 147 випадків (-29,3 %);
- підпали – 84 випадки (-28,8 %);
- невстановлені причини – 21 випадок (зростання у 2,1 раза);
- несправність виробничого обладнання, порушення технологічного процесу виробництва – 18 випадків (зростання у 2,6 рази);
- пустощі дітей з вогнем – 12 випадків (+33,3 %).

Збільшення кількості пожеж за їх основними причинами спостерігається з *несправності виробничого обладнання, порушення технологічного процесу виробництва* (зростання у 2,6 рази), *пустощів дітей з вогнем* (+33,3 %), *інших причин* (зростання у 4,7 рази) і від *невстановлених причин* (зростання у 2,1 раза).

До «класичного» переліку причин виникнення пожеж починаючи з лютого 2022 року додалися вибухи внаслідок бойових дій. Переважна більшість пожеж (95,7 %), кодифікованих підрозділами територіальних органів ДСНС як «інші причини», пов'язана саме з веденням бойових дій російськими військами на території України (потрапляння боєприпасів та їх уламків, вибухи внаслідок потрапляння боєприпасів, ракетні обстріли, обстріли стрілецькою зброєю); також з веденням бойових дій пов'язана більшість пожеж (91,8 %), кодифікованих як «вибухи». Внаслідок обстрілів у січні 2023 року виникло 13,2 % від загальної кількості пожеж; відносно ж минулорічного показника зростання склало 261,5 рази.